

. Загалом, для вирішення проблем та викликів щодо захисту прав людини на міжнародному рівні необхідно здійснювати про права людини, моніторинг, співпрацю та забезпечення відповідальності за порушення прав людини.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Резніченко О. Забезпечення прав людини як важлива складова безпеки: міжнародний досвід / О. Резніченко // Вісник Національної академії прокуратури України. - № 1. – 2017. – С. 36 – 43.
2. 2.Стельмах О. Права людини в контексті розвитку світової економіки / О. Стельмах // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць Інституту міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка. – Т. 154. – 2019. – С. 76 – 80.
3. 3.Титаренко О. Інтернаціоналізація прав людини: трансформація парадигми правової держави / О. Титаренко // Міжнародне право і право України. – Вип. 1. – 2019. - С. 61 – 71.

УДК: 341.4

Озернюк Г. В.

к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та права Національного університету «Одеська політехніка»

Рябіхіна М. С.

здобувач вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» Національного університету «Одеська політехніка»

ПОНЯТТЯ ТА ВИТОКИ МІЖНАРОДНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Міжнародне правопорушення — складне правове явище, що виявляється в поведінці суб'єктів міжнародних правовідносин. Для визнання такої поведінки злочином, наявність ознак такого діяння є обов'язковою.

Загалом чітко визначеного поняття «міжнародний злочин» немає, і кожен автор висловлює це поняття по-різному. Іноді конкретне поняття може мати таке широке значення, що важко зрозуміти, про який злочин йдеться. Тому автор може бути суперечливим. Багато вчених, таких як Кассезе, Шериф Бассіуні і Верле, писали про цікаве питання: що таке міжнародна злочинність? Незважаючи на численні зусилля, вчені досі не дійшли згоди щодо відповіді на це фундаментальне питання. Деякі вчені вважають, що міжнародними злочинами є злочини, вчинені окремими особами або представниками держав, а інші стверджують, що вони також можуть включати злочини, вчинені

корпораціями. Нарешті, є й ті, хто взагалі не дає визначення міжнародних злочинів у своїй роботі.

Але в більшості випадках міжнародні правопорушення описують як: «порушення міжнародних норм, що тягнуть за собою особисту кримінальну відповідальність відповідних осіб (на відміну від відповідальності держави, з якої особи можуть діяти як органи)», «злочини, які передбачають пряму індивідуальну кримінальну відповідальність згідно з міжнародним правом» або навіть «карані дії чи поведінка, заборонені міжнародним правом»[2].

Як вже зазначалося зародження уявлення міжнародного правопорушення вперше почалося саме в римській імперії. Марк Тулій Цицерон у своїх працях описував концепції ворогів людства, а на початку XVII ст. таким терміном почали описувати осіб, що вчинили міжнародне правопорушення.

Однак певні правопорушення почали криміналізувати лише після Другої світової війни, через появу судового переслідування лідерів, що звинувачували у злочинах проти людства. Таким чином почала формуватися основа міжнародного кримінального права.

Вже у 1948 року було опубліковане таке трактування поняття міжнародного правопорушення як «таке діяння, загально визнане як злочинне, яке вважається серйозним питанням, що викликає міжнародне занепокоєння, і з певних поважних причин не може бути залишене під виключною юрисдикцією держави, яка мала б контроль над це за звичайних обставин» [2]

У 1947 році Райт описав правопорушення проти міжнародного права як «дію, вчинену з наміром порушити фундаментальний інтерес, який захищається міжнародним правом, або зі знанням того, що ця дія, ймовірно, порушить такий інтерес, і яка не може бути адекватно покарана через здійснення права нормальна кримінальна юрисдикція будь-якої держави», [1].

У 1991 році Орендліхтер процитував думку Дінштейна про те, що «хоча міжнародні злочини, як правило, є тяжкими злочинами, які «завдають шкоди фундаментальним інтересам усієї міжнародної спільноти», злочин стає міжнародним злочином лише тоді, коли він визначений як такий у позитивному міжнародному праві» [2].

Не дивлячись на те, що деякі діяння були визначені міжнародними злочинами, однак залишається багато правопорушень, статус яких досі залишаються неясним. Мається на увазі, що за міжнародним правом не має певно системи чи прописаного плану дій стосовно того чи іншого діяння, проте воно містить ознаки злочину. Таким чином можна констатувати, що точного визначення міжнародного правопорушення наразі немає, адже досі продовжується розвиток відносно нової галузі права.

Термін «міжнародний злочин» є збірним терміном для певних надзвичайно серйозних порушень міжнародного права: геноциду, військових злочинів, злочинів проти людяності, тортур і насильницьких зникнень.

Щоб визначити діяння як міжнародне правопорушення воно має відповідати певним ознакам, що притаманні такому типу злочинів. Характерними ознаками міжнародного правопорушення є наступні:

- міжнародна суспільна небезпека;
- протиправність;

- причинно-слідчий зв'язок;
- караність.

Міжнародна суспільна небезпека – ця ознака позначає, що міжнародні злочини можуть спричинити або порушити міжнародні відносини, які захищені міжнародним правом.

Протиправність злочину передбачає порушення правил поведінки, зафіксованих у міжнародно-правових зобов'язаннях держав та інших суб'єктів міжнародного права.

Причинний зв'язок є дуже важливою ознакою злочинності, оскільки саме завдяки цій ознаці злочинність набуває свого міжнародного статусу. Отже, якщо під час розслідування справи будуть виявлені інші причини шкідливих наслідків, відповідальність суб'єкта злочину знімається.

Караність є правовим та закономірним наслідком злочину. Суб'єкти міжнародного права можуть притягнути винних до міжнародної відповідальності після визнання вчиненої поведінки злочином.

У міжнародному правопорушенні виділяється його склад, що являє собою сукупність об'єктивних і суб'єктивних ознак, на підставі яких суб'єкти МП несуть міжнародно-правову відповідальність.

До складу міжнародного правопорушення входять:

- об'єкт міжнародного правопорушення;
- суб'єкт міжнародного правопорушення;
- об'єктивна сторона міжнародного правопорушення;
- суб'єктивна сторона міжнародного правопорушення [1].

Отже, міжнародне правопорушення — несправедливий акт суб'єкта міжнародного права або його упушення, що полягає в порушенні міжнародного зобов'язання. Як підкреслюється в цьому короткому аналізі «основних злочинів», стає очевидним, що підходи до класифікації міжнародних злочинів є досить новими та все ще розвиваються. Міжнародне кримінальне право значно змінилося з моменту його перших кроків наприкінці вісімнадцятого та на початку дев'ятнадцятого століть, і створення постійного суду, МКС, здатного здійснювати міжнародну юрисдикцію щодо чотирьох «основних злочинів», представляє, незважаючи на його правові та практичні обмеження, досягнення першорядної важливості для просування захисту прав людини. Сучасне тлумачення міжнародного кримінального права виявилось здатним розвиватися динамічно, охоплюючи як «публічну», так і «приватну» сторони насильства, таким чином захищаючи різні інтереси: державні інтереси, автономію та гідність окремих осіб і права групи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Quincy Wright The Law of the Nuremberg Trial. *The American Journal of International Law*. Vol. 41, No. 1. (Jan., 1947), pp. 38-72. URL: <http://teachers.colonelby.com/krichardson/Grade%2012/Carleton%20-%20Int%20Law%20Course/Week%205/LawOfNuremberg.pdf>. (дата звернення 19.04.2023).
2. International crimes – Introduction. Asser Institute. CIEL. URL: <https://www.asser.nl/nexus/international-criminal-law/international-crimes-introduction/>. (дата звернення 19.04.2023).